

Raadsvoorstel

Zaaknummer L282215
Datum raadsvergadering 16 december 2021
Portefeuillehouder G.J. Bouwmeester

Onderwerp Advies gemeenteraad Leusden aanwijzingsprocedure lokale publieke media-instelling Leusden-Amersfoort 2022 - 2026

Voorstel

Het college stelt u voor:

1. Het Commissariaat voor de Media (CvdM) mede te delen dat de aanvragen van Stichting Eemland1 en Stichting Mediaplatform Amersfoort Leusden/Nieuwsplein33 voldoen aan de eisen van artikel 2.61, tweede lid, sub a, b en c van de Mediawet 2008;
2. Het Commissariaat voor de Media (CvdM) mede te delen dat de Stichting Mediaplatform Amersfoort Leusden/Nieuwsplein33 de voorkeur heeft om voor de komende zendmachtigingsperiode (2022 - 2026) van vijf jaar de zendmachtiging te krijgen. De voorkeur is gebaseerd op de beoordeling, uitgevoerd op grond van de door de raad vastgestelde aanvullende criteria.
3. Het Mediaplatform Amersfoort/Nieuwsplein33 voor de zendmachtigingsperiode 2022-2026 naast de bestaande jaarlijkse rijkssubsidie van € 18.000 aanvullend € 6.500 per jaar toe te kennen, onder de voorwaarde dat:
 - o Het CvdM het Mediaplatform Amersfoort/Nieuwsplein33 aanwijst én
 - o Gemeente Amersfoort een incidentele bijdrage per jaar van € 32.500 voor vijf jaar toekent, én
 - o De provincie Utrecht een incidentele bijdrage van €100.000 per jaar voor vijf jaar toekent óf, indien de provincie geen toekenning geeft, de gemeente Amersfoort dekking verzorgt van € 100.000 per jaar voor vijf jaar.
4. Indien aan de voorwaarden onder 3. wordt voldaan de begrotingswijziging nr. 2022-1001 vast te stellen.

Aanleiding

Samen met de gemeente Amersfoort is de nieuwe aanvraagprocedure gestart. In dit raadsvoorstel is het advies over de lokale publieke media-instelling Amersfoort/Leusden 2022–2026 aan het Commissariaat voor de Media (CvdM) door de Leusdens gemeenteraad opgenomen.

De gemeente Leusden heeft samen met Amersfoort voor haar nieuwe zendmachtigingsperiode 2022 - 2026 twee aanvragen ontvangen. Naast een toetsing aan de wettelijke eisen (wettelijk advies, deel 1), moeten beide gemeenteraden ook een aanvullend advies uitbrengen over welke van de twee aanvragers het beste in staat is om de functie van lokale publieke media-instelling te vervullen.

Hiervoor heeft de raad op 3 december 2020¹ aanvullende criteria vastgesteld. Daarmee is door de Raad een duidelijke opdracht gegeven. De raad van Amersfoort heeft dezelfde aanvullende criteria vastgesteld.

¹ Raadsvoorstel- en besluit 'Aanvullende criteria t.b.v. advisering zendmachtiging 2021-2026' (03.12.2020)

Deze aanvullende criteria zijn:

1.1 Duurzame samenwerking

- a. samenwerking tussen Amersfoorts media partijen
- b. samenwerkingsmogelijkheden met media partijen buiten (regio) Amersfoort
- c. samenwerking met scholen & opleidingsinstituten

1.2 Kwaliteit/Professionalisering

- a. voldoende relevante actualiteit
- b. voldoende achtergrond(journalistiek)
- c. voldoende dekking Amersfoorts nieuws
- d. goede bedrijfsvoering

1.3 Vernieuwing en innovatie

Tijdens de voorbereidingen van de komende zendmachtigingsprocedure verscheen eind 2020 het tweede landelijk adviesrapport 'Lokale media, niet te missen' in opdracht van het kabinet. Ook presenteerde de provincie Utrecht begin 2021 de uitkomsten van haar onderzoek 'Versterking Lokale Journalistiek'.

Beide rapporten sluiten geheel aan bij de aanvullende criteria van de raad.

Twee aanvragers

Voor de nieuwe zendmachtigingsperiode 2022 - 2026 hebben twee mediapartijen een aanvraag ingediend bij de gemeenten Amersfoort en Leusden:

- Stichting Eemland1: dit is een streekomroep gevormd door 4 bestaande lokale omroepen (Mediagroep EVA, RTV Baarn, de Lokale Omroep Spakenburg en Radio Soest) in 5 gemeenten (Amersfoort, Leusden, Soest, Baarn en Bunschoten-Spakenburg);
- Stichting Mediaplatform Amersfoort Leusden/Nieuwsplein33: Nieuwsplein33 is een samenwerkingsverband, gevormd door de partners RTV Utrecht, BDUmedia, De Stadsbron en Bibliotheek Eemland.

Na een verkenning hebben de twee aanvragers aangegeven dat samengaan op dit moment geen optie is. Er zijn dus twee aparte aanvragen beoordeeld.

De voorkeur voor de zendmachtiging gaat uit naar de Stichting Mediaplatform Amersfoort Leusden/Nieuwsplein33 na toetsing aan de aanvullende criteria, die zijn vastgesteld op 3 december 2020.

Stichting Eemland1 heeft haar aanvraag ook ingediend bij de gemeenten Baarn, Soest en Bunschoten-Spakenburg.

Zoals het CvdM voorschrijft is het advies aan de gemeenteraad van Leusden afgestemd met de gemeente Amersfoort. Daarnaast worden de colleges van de gemeenten Baarn, Bunschoten-Spakenburg en Soest over het advies aan de gemeenteraden Leusden en Amersfoort geïnformeerd. Ook deze gemeenten moeten aan het CvdM een advies uitbrengen over de nieuwe zendmachtiging.

Verlenging huidige zendmachtiging

De huidige zendmachtigingsprocedure verloopt 20 september 2021. De adviestermijn voor de nieuwe lokale publieke media-instelling wordt echter, mede doordat de procedure

omvangrijker is dan gebruikelijk, niet gehaald. Het CvdM heeft alle betrokken gemeenten uitstel verleend tot het moment dat de laatste gemeente, begin november, haar advies vaststelt.

In het belang van de continuïteit van het media-aanbod, blijft de zittende zendgemachtigde uitzenden totdat het Commissariaat een besluit heeft genomen over de aanwijzing van een nieuwe lokale publieke media-instelling. Hiervoor krijgt de huidige zendgemachtigde op incidentele basis subsidie per maand uitgekeerd gebaseerd op het subsidiebedrag in 2021.

Doel / Effect

Met het advies aan het CvdM, streeft de gemeente Leusden (samen met Amersfoort en indirect de provincie Utrecht) naar een professioneel en eigentijds publiek media-aanbod.

Argumenten

1.1. Stichting Eemland1 en stichting Mediaplatform Amersfoort Leusden/Nieuwsplein33, voldoen beide aan de eisen van artikel 2.61, tweede lid, sub a, b en c van de Mediawet 2008.

Voordat het CvdM een beslissing neemt over de twee aanvragen, dient de gemeenteraad op grond van artikel 2.61, derde lid, van de Mediawet 2008 het Commissariaat te adviseren of de aanvragen voldoen aan de eisen die deze wet, artikel 2.61, tweede lid, sub a, b en c stelt².

- a. Beide mediapartijen zijn een rechtspersoon naar Nederlands recht met volledige rechtsbevoegdheid.
- b. Beide partijen stellen zich volgens de statuten uitsluitend of hoofdzakelijk ten doel het op regionaal respectievelijk lokaal niveau uitvoeren van de publieke mediaopdracht door het verzorgen van media-aanbod* dat gericht is op de bevrediging van maatschappelijke behoeften die in een provincie, een gemeente of een deel van de provincie waarop de instelling zich richt leven, en het verrichten van alle activiteiten die nodig zijn om daarmee een publieke taak te vervullen.
- c. Beide partijen hebben volgens de statuten een orgaan dat het beleid voor het media-aanbod bepaalt en dat representatief is voor de belangrijkste in de desbetreffende provincie of gemeente voorkomende maatschappelijke, culturele, godsdienstige en geestelijke stromingen.

Samenvattend wordt het CvdM medegedeeld dat beide aanvragen voldoen aan de eisen van artikel 2.61, tweede lid, sub a, b en c.

2.1 De raad moet een voorkeursadvies aan het Commissariaat voor de Media geven omdat samengaan voor de twee aanvragende mediapartijen geen optie is.

De colleges van B&W van Amersfoort en Leusden hebben de wettelijke taak, voor zover dat redelijkerwijs mogelijk is, het samengaan van de aanvragers te bevorderen. Na een verkenning hebben de twee aanvragende mediapartijen aangegeven dat samengaan op dit moment geen optie is. Wel hebben ze de gezamenlijke wens en het voornemen uitgesproken elkaar, na het verstrekken van de aanwijzing, weer te spreken over welke samenwerking mogelijk is.

² Brief CvdM: Advies aanwijzing lokale publieke media-instelling gemeente Leusden (22.04.2021)

Omdat het samengaan geen optie is moet de raad een aanvullend advies aan het CvDM geven, dat betrekking heeft op de vraag welke van de twee aanvragers het beste in staat wordt geacht om de functie van lokale publieke media-instelling te vervullen. Hierbij komen de aanvullende criteria, die door de raad zijn vastgesteld, aan de orde.

2.2. Mediaplatform Amersfoort Leusden/Nieuwsplein33 sluit het beste aan op de aanvullende criteria van de gemeente Leusden (en Amersfoort).

De voorkeur voor de zendmachtiging gaat uit naar de Stichting Mediaplatform Amersfoort Leusden/Nieuwsplein33 na toetsing aan de aanvullende criteria, die zijn vastgesteld op 3 december 2020.

De aanvragen zijn, per criterium en sub criterium, met een 'Goed' of 'Beter' ten opzichte van elkaar, beoordeeld. Het criterium 'Kwaliteit & professionaliteit' is het voornaamste criterium en telt daarom dubbel. In de bijlage³ is de beoordelingstabel opgenomen. Op basis van deze beoordeling is de score als volgt:

Eemland1: 9 * 'Goed' en 2 * 'Beter'
Nieuwsplein33: 3 * 'Goed' en 8 * 'Beter'

3.1 Nieuwsplein33 heeft meer middelen nodig dan via rijkssubsidies beschikbaar is

Nieuwsplein33 heeft in haar aanvraag inzichtelijk gemaakt dat haar plannen niet haalbaar zijn met de bestaande subsidie à €111.000 die zij jaarlijks in totaal kan krijgen via de gemeente Leusden en de gemeente Amersfoort.

Zij vraagt voor de zendmachtigingsperiode van vijf jaar in totaliteit €250.000 per jaar subsidie. Deze moet, inclusief de bestaande subsidie, worden opgebracht door incidentele, provinciale en gemeentelijke subsidie.

Bij argument 3.2 wordt ingegaan op de inzet van de provincie Utrecht. Bij argument 3.3 staat een tabel met de aangevraagde subsidie per partij. Voor gemeente Leusden gaat het om € 6.500,- aan aanvullende gemeentelijke incidentele middelen per jaar voor een periode van vijf jaar.

3.2 De provincie Utrecht overweegt een pilot mediacentrum te starten

De provincie heeft in 2020 een provincie breed onderzoek laten uitvoeren naar de versterking van de lokale journalistiek. De handelingsperspectieven als uitkomst van dit onderzoek in 2021 hadden grote overeenkomsten met de aanvullende criteria die de Amersfoortse en Leusdense raad hebben vastgesteld, n.a.v. de Amersfoortse motie.

In de Statenbrief bij het provinciale onderzoeksrapport is de overweging opgenomen dat de provincie in 2021 een pilot mediacentrum wil te starten. Hiermee beogen zij een vergaande ontwikkeling in de provincie te ondersteunen die een versterking van de

³ Beoordelingstabel 2 aanvragen aanwijzingsprocedure lokale publieke media-instelling Leusden-Amersfoort 2022 - 2026'

lokale journalistiek tot doel heeft. Zij verwachten dat hier circa € 100.000,- aan middelen voor benodigd zijn.

Zoals eerder aangegeven behelst de aanvraag van Nieuwsplein 33 een groter bedrag dan beschikbaar. In dit tijdsgewricht is het voor de gemeenten Amersfoort en Leusden niet mogelijk het gevraagde bedrag geheel beschikbaar te stellen.

Momenteel wordt op bestuurlijk niveau overleg gevoerd met de provincie Utrecht. Wij vragen de provincie om voor de zendmachtigingsperiode van vijf jaar incidenteel €100.000 per jaar beschikbaar te stellen. Op deze wijze kan de provincie haar voornemen om een pilot mediacentrum te starten concreet maken en Nieuwsplein33, na de toekenning door het CvdM, aan te merken als pilotproject voor de zendmachtigingsperiode van vijf jaar.

Het besluit over de eventuele subsidieverstrekking door de provincie wordt naar verwachting pas genomen na het besluit over de zendmachtiging door de gemeenten Amersfoort en Leusden.

De Raad van Amersfoort dient een amendement in om extra middelen te vragen, voor het geval de provincie niet meedoet (besluit valt 9 november)

3.3 Bij een gezamenlijke financiële inspanning krijgen we een omvangrijke, professionele, vernieuwende, lokale publieke media-instelling

Naast de gevraagde €250.000,- subsidie brengt Nieuwsplein33 ca. €361.000,- aan eigen middelen in.

Totale waarde Nieuwsplein33 per jaar

Totale kosten lokale publieke media-instelling	Dekking afkomstig van
111.000 (93.000 + 18.000)	Bestaande subsidie via gemeentefonds Amersfoort en Leusden
32.500	Incidentele subsidie gemeente Amersfoort
6.500	Incidentele subsidie gemeente Leusden
100.000	Incidentele subsidie provincie Utrecht
<i>Totale subsidie 250.000</i>	
341.000	Eigen inbreng eigen middelen Nieuwsplein33
20.000	Eigen reclame inkomsten Nieuwsplein33
<i>Totale waarde 611.000</i>	

Met de gevraagde extra middelen, waarvan € 6.500,- gerealiseerd moet worden door de gemeente Leusden, wordt dus een veel groter media-initiatief gerealiseerd van ca. €611.000,-.

3.4 Landelijke rapporten erkennen de noodzaak tot extra financiering

De noodzaak van extra middelen wordt onderkend in het landelijke adviesrapport⁴. In dit rapport wordt zelfs gesproken over een benodigde verdriedubbeling van het subsidiebudget. Daarnaast wordt de noodzaak herkend in het adviesrapport met investeringsplannen door de provincie Utrecht⁵.

4.1 Dekkingsvoorstel

Voor het vinden van dekkingsmiddelen binnen de reguliere begroting geldt de lijn dat eerst naar specifieke- en vervolgens, als dat niet lukt, naar generieke dekkingsmogelijkheden wordt gekeken. Binnen het taakveld lokale media hebben wij geen ruimte om de aanvullende bijdrage voor de komende vijf jaren te dekken.

Binnen het domein samenleving hebben we wel een dekkingsoptie: voor het Fonds Samenlevingsinitiatieven verwachten wij voor dit jaar een onderbesteding omdat, net zoals vorig jaar, als gevolg van corona, veel activiteiten en initiatieven niet konden worden uitgevoerd.

Volgens de criteria van dit fonds mag van het jaarbudget maximaal 50% i.c. € 50.000 worden meegenomen naar het daaropvolgende jaar. Aangezien dit vorig jaar ook al is gebeurd verwachten wij dat er voor 2021 een incidenteel bedrag kan vrijvallen ten gunste van de algemene middelen.

Op basis van bij Lariks opgehaalde informatie wordt binnen het fonds een surplus verwacht van circa € 100.000 (stand 1-10-21). Wij stellen u voor om van dit budget € 32.500 te oormerken voor de tijdelijke subsidiering van Nieuwsplein33 en dit bedrag te reserveren in de algemene reserve met aangewezen bestemming.

Mocht aan het einde van dit jaar het fonds ontoereikend zijn, dan kan er nog een beroep worden gedaan op de Algemene middelen.

Zo kan voor de komende vijf jaar jaarlijks een bedrag van € 6.500 aan incidentele middelen aan deze reserve worden onttrokken ter dekking van de tijdelijke hogere bijdrage aan Nieuwsplein33.

4.2 Begrotingswijziging

De financiële gevolgen van dit voorstel worden verwerkt in de begrotingswijziging met nummer 2022-1001. Wij stellen u voor deze wijziging, welke voor u in het raadsdossier ter inzage is gelegd, vast te stellen.

⁴ Adviesrapport 'Lokale media: niet te missen' door ROB en RvC (04.02.2021)

⁵ Adviesrapport rapport 'Versterking Lokale Journalistiek' PU

Kanttekeningen

1.1 De planning van de landelijke en provinciale onderzoeksprocedures rondom het versterken van de lokale media en de lokale zendmachtigingstermijnen sluiten niet op elkaar aan en zorgen voor onrust

De planning van de gemeentelijke zendmachtigingsprocedures zijn veelal verschillend. Daarom heeft het CvdM besloten om de zendmachtigingsprocedure van alle betrokken gemeenten, gelijk te trekken.

Wij lopen als gemeente Leusden, samen met Amersfoort, met de aanvullende criteria (ver) vooruit op de provinciale en landelijke adviesrapporten. Daarom is het lastig de uitkomsten hiervan goed op elkaar af te stemmen.

1.2 Om als gemeente een faciliterende rol rondom de zendmachtiging uit te kunnen voeren zijn bovenlokale afspraken en investeringen nodig door het Rijk.

Het landelijke adviesrapport 'Lokale Media: niet te missen' stelt dat er een belangrijke rol is weggelegd voor gemeenten en provincies om samenwerking tussen media te faciliteren. Deze rol is gedurende de voorbereiding van de komende zendmachtiging reeds uitvoerig opgepakt door zowel de provincie, als de gemeenten Amersfoort en Leusden. Wij lopen hierin voor op veel andere gemeenten en provincies.

Maar om die rol in de toekomst goed uit te voeren zijn bovenlokale afspraken en investeringen nodig. Voor structurele verandering is een belangrijke taak voor het Rijk weggelegd. In het landelijk adviesrapport wordt naast het beschikbaar stellen van extra financiële middelen, aangeraden om concrete afspraken te maken tussen het ministerie van OCW, de NLPO (Nederlandse Lokale Publieke Omroepen) en de RPO (St. Regionale Publieke Omroep) over bijvoorbeeld het bereik en de kwaliteit van lokale media.

Om deze kanttekeningen te agenderen hebben de gemeenten Leusden en Amersfoort, samen met de provincie Utrecht, het initiatief genomen een brief op te stellen aan de vaste Kamercommissie OCW en minister Slob.

Uitgezocht wordt welke andere gemeenten deze brief kunnen ondertekenen. Deze brief wordt separaat in een collegebericht met de raad gedeeld.

2.1 De nieuwe mediavorm van Nieuwsplein33 vraagt om extra aandacht voor de traditionele mediagebruiker.

Met Nieuwsplein33 wordt gekozen voor een samenwerkingsverband dat op een vernieuwende, innovatieve en professionele manier lokale media gaat aanbieden. De traditionele wijze van media maken en daarmee de traditionele mediagebruiker wordt hiermee losgelaten. Echter, vertrouwen in de kennis en ervaring van de mediaprofessionals is op zijn plaats. Daarnaast laat het 'Panelonderzoek lokale media, nieuws en journalistiek' als meest kenmerkende ontwikkeling in medialand de digitalisering zien en de daarmee samenhangende opkomst van nieuwe media. Verschuiving naar digitale media via apps en websites onder alle leeftijdsgroepen is zichtbaar. Bij het overeenkomen van de prestatieafspraken is aandacht voor de traditionele mediagebruiker.

Risico's

1. Het Commissariaat voor de Media besluit over de aanwijzing en kan het advies van de gemeenteraden naast zich neerleggen.
2. Als de provincie en/of gemeente Amersfoort toch niet bijdragen, dan vervalt de dekking van het gehele voorstel. zie ook beslispunt 3.

Plan van aanpak / Tijdsplanning

- Op basis van dit raadsvoorstel wordt een brief opgesteld aan het commissariaat met het advies van de gemeenteraad. De gemeenteraad van Leusden zal op 16 december een besluit nemen op het raadsvoorstel, de gemeenteraad van Amersfoort op 21 december. De brief aan het commissariaat zal gezamenlijk worden opgesteld.
- Aan de provincie Utrecht zal het besluit van de gemeenten Leusden en Amersfoort worden doorgegeven, zodat zij de aanvullende financiering kunnen regelen.
- Met de gemeenten Soest, Baarn en Bunschoten-Spakenburg wordt het besluit van de gemeenteraden van Amersfoort en Leusden gedeeld.
- Uiterlijk in december zal het CvdM alle adviezen beoordelen op zorgvuldigheid en deugdelijke motivering. Indien alles correct is zal het CvdM binnen circa vier weken haar voornemen kenbaar maken. Gelijktijdig krijgen de aanvragende partijen de mogelijkheid een zienswijze in te dienen. Mogelijke zienswijzen worden meegenomen bij het uiteindelijke besluit van het CvdM. Indien adviezen van de gemeenteraden of de zienswijzen aanleiding geven voor nader onderzoek kan het proces vertraging oplopen. In het gunstigste scenario wordt de nieuwe zendmachtiging afgegeven in januari 2022.
- Zodra de toewijzing door het CvdM is afgegeven maken we prestatieafspraken met Nieuwsplein33 in de subsidieverlening. Wij zullen uw raad hierover informeren.

Bijlagen

- Brief CvdM: Advies aanwijzing lokale publieke media-instelling gemeente Leusden (22.04.2021)
- Raadsvoorstel- en besluit 'Aanvullende criteria t.b.v. advisering zendmachtiging 2021-2026' (03.12.2020)
- Aanvraag Nieuwsplein 33 met 3 losse bijlagen: overzicht PBO; overzicht leden bestuur; redactiestut (oprichtingsacte en uittreksel KvK zijn in bezit gemeente)
- Aanvraag Eemland1 met 2 losse bijlagen: overzicht bestuursleden, aanvulling PBO. (Uittreksel KvK is in bezit gemeente)
- Beoordelingstabel 2 aanvragen bij raadsvoorstel 'Advies gemeenteraad Amersfoort aanwijzingsprocedure lokale publieke media-instelling Leusden/Amersfoort 2022 - 2026'

Het college van de gemeente Leusden,

H.W. de Graaf – Koelewijn
directeur-secretaris

G.J. Bouwmeester
burgemeester

Gemeente Leusden

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Leusden:

Besluit op basis van het voorstel van het college van 09 november 2021, nummer: L282215.

b e s l u i t:

- Het Commissariaat voor de Media (CvdM) mede te delen dat de aanvragen van Stichting Eemland1 en Stichting Mediaplatform Amersfoort Leusden/Nieuwsplein33 voldoen aan de eisen van artikel 2.61, tweede lid, sub a, b en c van de Mediawet 2008;
- Het Commissariaat voor de Media (CvdM) mede te delen dat de Stichting Mediaplatform Amersfoort Leusden/Nieuwsplein33 de voorkeur heeft om voor de komende zendmachtigingsperiode (2022 - 2026) van vijf jaar de zendmachtiging te krijgen. De voorkeur is gebaseerd op de beoordeling, uitgevoerd op grond van de door de raad vastgestelde aanvullende criteria.
- Het Mediaplatform Amersfoort/Nieuwsplein33 voor de zendmachtigingsperiode 2022-2026 naast de bestaande jaarlijkse rijkssubsidie van € 18.000 aanvullend € 6.500 per jaar toe te kennen, onder de voorwaarde dat:
 - o Het CvdM het Mediaplatform Amersfoort/Nieuwsplein33 aanwijst én
 - o Gemeente Amersfoort een incidentele bijdrage per jaar van € 32.500 voor vijf jaar toekent, én
 - o De provincie Utrecht een incidentele bijdrage van €100.000 per jaar voor vijf jaar toekent.
 - o Óf, indien de provincie geen toekenning geeft, de gemeente Amersfoort dekking verzorgt van € 100.000 per jaar voor vijf jaar.
- Indien aan de hiervoor vermelde voorwaarden wordt voldaan, de begrotingswijziging nr. 2022-1001 vast te stellen.

Besloten in de openbare raadsvergadering van 16 december 2021

I. Schutte - van der Schans
griffier

G.J. Bouwmeester
voorzitter